

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Barbos Pavel,
reprezentat de avocatul Tonu Alexandru,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Barbos Pavel împotriva Autorității Naționale de Integritate
cu privire la anularea actului de constatare,

împotriva deciziei din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins apelul depus de Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu
Alexandru și menținută hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Râșcani,

(Dosarul nr.3ra-265/23
NR PIGD 2-21045359-01-3ra-13032023)

Recursul depus până la 1 septembrie 2023. Temeiurile recursului nu se încadrează în
prevederile art.246 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023).
Dezacordul recurentului cu decizia contestată nu constituie temei de casare a acesteia.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

2 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului depus de Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru,
Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*
Diana Stănilă,
Ion Malanciuc, *Judecători*
constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 29 martie 2021, Barbos Pavel a depus cerere de chemare, în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare.

2. În susținerea acțiunii reclamantului a indicat că prin Actul de constatare nr.63/10 din 09 martie 2021, întocmit de inspectorul superior de integritate al Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Ion Crețu, a fost constatată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către primarul satului Fârlădeni, r-nul Hâncești, Pavel Barbos exprimat prin: declararea (neinformarea) în termenul legal a conflictului de interese în conformitate cu art.12 alin.(4) lit.a) și b), alin.(5) și (7) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale; nesoluționarea conflictului de interese real în conformitate cu art.14 alin.(2)-(4) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor persoanele; încheierea contractului de arendă a terenurilor nr.1 din 15 iunie 2020 în raport cu SRL „Mihalcea-Agro”.

3. Din conținutul Actului de constatare nr.63/10 din 09 martie 2021, rezultă că la 19.01.2021, în temeiul art.31 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Barbos Pavel a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, în baza sesizării nr.10130 din 23.12.2020, potrivit căreia Primăria satului Fârlădeni, r-nul Hâncești, reprezentată de primarul Pavel Barbos, a transmis în arendă mai multe terenuri conform contractului încheiat la 15 iunie 2020, către SRL „Mihalache-Agro”, administrată de Maria Barbos, soția primarului Barbos Pavel.

4. Actul de constatare a fost comunicat reclamantului la 12 martie 2021.

5. Reclamantul consideră că procedura de constatare efectuată în privința dânsului a avut loc cu grave încălcări ale dreptului la un proces echitabil, cu aprecierea eronată a probelor, încălcarea dreptului la apărare,

neelucidarea tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cauzei, conținând vicii deosebit de grave.

6. Din dispozitivul Actului de constatare nr.63/10 din 9 martie 2021 rezultă că lui i s-a imputat nesoluționarea în conformitate cu art.14 alin.(3) și (4) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale a conflictului de interese real prin încheierea/semnarea contractului de arendă a terenurilor nr.1 din 15.06.2020, care vizează SRL „Mihalcea-Agro” al cărei administrator este Barbos Maria, iar fondator Barbos Pavel.

7. Contractul de arendă nominalizat nu a fost încheiat unipersonal de Barbos Pavel, în postura sa de primar la satul Fârlădeni, r-nul Hâncești, dar este o emanație a unui organ colegial subordonat Consiliului local, în baza deciziei nr.05/01 din 05 iunie 2020, potrivit căreia în sarcina primarului satului Fârlădeni a fost pusă încheierea contractului de arendă a terenurilor indicate în decizie cu SRL „Mihalcea-Agro”.

8. Din perspectiva Legii privind administrația publică locală, Legii privind proprietatea publică a unităților administrativ teritoriale, Legii privind administrarea și deținerea proprietății publice, gestionarul și proprietarul exclusiv al proprietății din circumscripția unității administrativ-teritoriale este consiliul local, la caz, Consiliul satului Fârlădeni, care decide în ultimă instanță, înstrăinarea sau transmiterea în folosință, posesie sau în alt mod a bunurilor către persoane terțe.

9. Reclamantul consideră că existența conflictului de interese real este condiționată de întrunirea cumulativă a două condiții: subiectul declarării deține interese personale sau dacă se vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial; și se influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

10. Ce ține de primul element al conflictului de interese, inspectorul de integritate are obligația pozitivă de a demonstra că subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

11. Din conținutul Actului de constatare nu este clar cum dânsul ar fi favorizat sau ar facilitat SRL „Mihalcea-Agro” în raport cu altă persoană fizică sau juridică.

12. Reclamantul a notat că primarul este o autoritate executivă a Consiliului local, faptul dat rezultă și din conținutul deciziei nr.05/01 din 05 iunie 2020, potrivit căreia în sarcina primarului satului Fârlădeni a fost pusă încheierea a contractului de arendă a terenurilor indicate în decizie cu SRL „Mihalcea-Agro”, iar contractul de arendă a terenurilor nr.1 din 15 iunie 2020

este actul juridic subsecvent care nicidecum nu poate fi calificat ca fiind încheiat prin favorizarea sau facilitare.

13. Implementarea de către primar a deciziilor consiliului local în mod categoric nu permite refuzul executării acestora, or, deciziile nu se discută, dar se execută, interesele persoanele ale primarului, neavând nici un impact asupra îndeplinirii obiective și imparțiale a obligațiilor și responsabilități ce derivă din lege, dezideratele acestuia nu sunt relevante și determinante în acest sens, în esență ele nu pot contraveni voinței Consiliului local.

14. Inspectorul de integritate a eșuat să probeze interesul personal la semnarea actului juridic vizat în contextul executării în tocmai a obligațiilor legale ce-i revin primarului în raport cu decizia Consiliului local, or, fapta imputată nu întrunește elementele constitutive ale conflictului de interese.

15. În viziunea reclamantului, la momentul încheierii/semnării contractului de arendă a terenurilor nr.1 din 15 iunie 2020 nu era obligat să notifice Autoritatea Națională de Integritate, întrucât la acel moment nu se afla în conflict de interese.

16. Afară de aceasta, procedura controlului a fost efectuată cu încălcarea prevederilor art.60 din Codul administrativ, întrucât aceasta a fost inițiată odată cu depunerea și înregistrarea sesizării la ANI la 23.12.2020, iar procedura administrativă până la emiterea Actului de constatare nr.63/10 din 09.03.2021, adică peste termenul de 30 de zile și care nu a fost prelungit în baza art.60 alin.(4) din Codul administrativ, prin invocarea motivelor și complexității obiectului procedurii de control ce ar justifica prelungirea termenului, precum și comunicarea în scris a motivelor prelungirii reclamantului în termen de 30 de zile.

17. Reclamantul consideră că Actul de constatare contestat a fost emis cu grave încălcări ale legii, din care motiv prin prisma art.141 alin.(1) din Codul administrativ, este lovit de nulitate absolută.

18. În contextul enunțat, Barbos Pavel a solicitat admiterea acțiunii și anularea Actului de constatare nr.63/10 din 09 martie 2021 a Autorității Naționale de Integritate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

19. Prin hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Barbos Pavel.

20. Prima instanță a motivat soluția de respingere a acțiunii constatând că, la 23 decembrie 2020 în cadrul Autorității Naționale de

Integritate a fost înregistrată sesizarea nr.10130 prin care s-a solicitat constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor de către Primarul satului Fârlădeni, raionul Hâncești, Barbos Pavel, cu atragerea acestuia la răspundere corespunzătoare.

21. Cu trimitere la prevederile art.30 alin.(1) și art.31 alin.(1) din Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția din 22.12.2020), pct.22 și pct.27 din Metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, aprobat prin ordinul Autorității Naționale de Integritate nr.94 din 13 octombrie 2020, instanța de fond a reținut că la 19 ianuarie 2021, conform procesului verbal nr.17/10 în privința lui Barbos Pavel, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

22. Prima instanță a stabilit că în temeiul art.20 alin.(1) lit.a) - d), art.32 alin. (3) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate a consultat și a ridicat extrase din registrele informaționale de stat și a solicitat informații și documente relevante de la primăria satului Fârlădeni, raionul Hâncești, Agenția Servicii Publice, precum și Comisia Electorală Centrală.

23. Potrivit registrului informațional de stat „Registrul de Stat al Populației”, Pavel Bărbos și administratorul SRL „Mihalcea-Agro”, Maria Bărbos, sunt soți.

24. Totodată, potrivit datelor din Registrul informațional de stat „Registrul persoanelor juridice”, Pavel Bărbos este fondator al SRL „Mihalcea-Agro”, cu cotă de 100% din capitalul acestei societăți comerciale.

25. De asemenea, prima instanță a constatat că Pavel Bărbos, în perioada 21 februarie 2000 – 30 aprilie 2008, a deținut calitatea de administrator al SRL „Mihalcea-Agro”, iar în calitatea de asociat al acestei societăți comerciale figurează începând cu 21 februarie 2000.

26. Potrivit răspunsului Comisiei Electorale Centrale se confirmă că Pavel Bărbos exercită mandatul de primar al satului Fârlădeni, raionul Hâncești în rezultatul alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, mandatul dânsului fiind validat la 01 noiembrie 2019.

27. Cu trimitere la art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în redacția din 22.10.2020), instanța de fond a stabilit că potrivit anexei la Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, primarul este o persoană care deține funcție de demnitate publică.

28. Din cele reținute, prima instanță a dedus c Pavel Bărbos, în calitate de primar al satului Fârlădeni, raionul Hâncești, are calitatea de subiect al declarării.

29. Totodată, instanța de fond a menționat că potrivit răspunsului Primăriei satului Fârlădeni, raionul Hâncești, Pavel Bărbos, în calitate de primar al localității, a încheiat cu SRL „Mihalcea-Agro” contractul de arendă a terenurilor nr.1 din 15 iunie 2020.

30. Prima instanță a remarcat că în sensul Legii nr.133 privind declararea averii și a intereselor personale, prin noțiunea de persoană apropiată se are în vedere soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

31. Prima instanță a subliniat că în speță reclamantul Barbos Pavel a încheiat contractul de arendă cu SRL „Mihalcea-Agro”, în care deținea cotă-parte în capitalul social. Mai mult decât atât, administratorul SRL „Mihalcea-Agro” este Maria Barbos, soția reclamantului, adică o persoană apropiată în raport cu care, reclamantul a admis încheierea actului juridic din poziția de agent public.

32. Cu referire la art.12 alin.(3) din Legea nr. 133/2016, instanța de fond a rezumat că reclamantul a luat act de decizia nr.05/01 din 05 iunie 2020 a Consiliului local, prin care ultimul intenționa să dea în arendă terenuri către SRL „Mihalcea-Agro”. Fiind conștient că, SRL „Mihalcea-Agro” este societate comercială în care deține cotă parte din capitalul social și, având în vedere că, SRL „Mihalcea-Agro” este administrată de soția dânsului, reclamantul Barbos Pavel se afla în conflict de interese real.

33. Prima instanță a conchis că conduita pe care trebuia să o adopte reclamantul, în cazul apariției unui conflict de interese real, este reglementată în art.12 alin. (4) din aceeași lege sus indicată și anume: a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află; b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

34. Cu trimitere la prevederile art.12 alin.(5) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prima instanță a concluzionat că reclamantul Pavel Bărbos trebuia să aducă la cunoștința

organului competent despre situația de conflict real în care se află și să nu încheie contractul de arendă a terenurilor. Or, reclamantul fiind unul dintre subiecți prevăzuți la art.12 alin.(7) din Legea nr. 133/2016, era obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5).

35. Cu trimitere la art.14 alin.(4) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prima instanță a notat că răspunderea pentru încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și consecințele care survin în acest sens, sunt reglementate prin prisma art.23 din Legea nr.133/2016.

36. Cu referire la art.23 alin.(4), (6) din Legea nr.133/2016, prima instanță a rezumat că fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză. Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

37. În plus, reclamantul va fi inclus în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității, așa cum este stabilit în art.23 alin.(8) din Legea nr. 33/2016.

38. În circumstanțele stabilite, prima instanță a concluzionat că la caz cert se constată că Barbos Pavel, exercitând funcția de primar al satului Fârlădeni, raionul Hâncești, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin încheierea contractului de arendă a terenurilor cu nr.1 din 15 iunie 2020 cu SRL „Mihalcea-Agro”, or dânsul fiind fondator al persoanei juridice respective și care este administrată de soția sa, Barbos Maria, avea obligația de a declara conflictul de interese real și să se abțină de la încheierea contractului de arendă, chiar dacă Consiliul local al satului Fârlădeni a luat o astfel de decizie.

39. Cât privește termenul de finalizare a procedurii administrative, prima instanță a subliniat că procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

40. Totodată, instanța de fond a notat că articolul 69 din Codul administrativ cert stabilește că procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu.

41. Iar, potrivit art.60 din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile. Instituirea unui termen fix pentru emiterea actului administrativ de către autoritatea publică pe marginea sesizărilor formulate de persoanele interesate se află în unison cu principiul legalității, celerității, eficienței, securității raporturilor juridice și certitudinii juridice, termen care de altfel este menit să disciplineze conduita destinatarilor legii și să asigure un climat coerent și previzibil de examinare a plângerilor înaintate.

42. Distinct, instanța de fond a remarcat că prin derogare de la prevederile art.60 din Codul administrativ, potrivit pct.41 din Metodologia de efectuare a controlului averii și intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictului de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, aprobată prin ordinul Autorității Naționale de Integritate nr.94 din 13 octombrie 2020, termenul de efectuare a controlului este de 40 de zile lucrătoare – pentru procedurile de control a regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, acest termen curge din data emiterii procesului verbal de inițiere a controlului.

43. Prima instanță a conchis că termenul general pentru finalizarea procedurilor de control a regimului juridic al conflictelor de interese este de

40 de zile lucrătoare din momentul emiterii procesului verbal de inițiere a controlului.

44. În speța, instanța de fond a constatat că controlul în privința reclamantului Barbos Pavel a fost inițiat la 19 ianuarie 2021, fapt ce se confirmă prin emiterea de către inspectorul de integritate, Crețu Ion, a procesului verbal nr.17/10, iar controlul regimului juridic al conflictelor de interese a fost finalizat la 9 martie 2021, odată cu emiterea Actului de constatare nr.63/10.

45. În contextul reținut, prima instanță a concluzionat că în speță se constată cu certitudine ca autoritatea publică emitentă nu a încălcat termenul de derulare a procedurii administrative, din care considerente au fost respinse alegațiile reclamantului precum că Autoritatea Națională de Integritate a încălcat termenul de efectuare a controlului.

46. Pe final, instanța de fond a concluzionat că Autoritatea Națională de Integritate la emiterea Actului de constatare nr.63/10 din 09 martie 2021 a respectat legislația în vigoare, acțiunile acesteia sunt justificate de circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, precum și lipsesc temeiuri pentru admiterea acțiunii înaintate de Barbos Pavel.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

47. La 22 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, în conformitate cu art.232 alin.(1) din Codul administrativ, Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru a depus apel inițial (nemotivat) împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 07 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în conformitate cu art.232 alin.(2) din Codul administrativ, a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii din 21 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

48. Prin decizia din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru și menținută hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

49. Instanța de apel a considerat întemeiată și legală hotărârea primei instanțe, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare a circumstanțelor cauzei și pe o apreciere nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

50. La 9 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru, a depus recurs (nemotivat), iar la 21 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea integrală a deciziei din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

SOLICITĂRILE RECURENTEI:

51. În susținerea recursului Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru a invocat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și procedural ce guvernează raportul juridic litigios.

52. Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de prevederile Legii în vigoare în perioada vizată și prevederilor legale în vigoare la momentul desfășurării controlului, precum și la emiterea Actului de constatare nr.63/10 din 09.03.2021.

53. Potrivit Legii nr.436 din 28/2006 privind administrația publică locală, primarii sunt autorități executive, fără drept de vot.

54. Din dispozițiile art.29 alin.(1) lit.a¹) din Legea nr.436/2006, primarul exercită în teritoriul administrat atribuții de a încheia, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), orașului (municipiului) respectiv.

55. Atât Autoritatea Națională de Integritate, cât și instanțelor de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de prevederile Legii privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006, care au schimbat paradigma că „*primarul este șeful administrației publice locale*”.

56. Până la modificările operate prin Legea pentru modificarea și completarea unor legislative nr.10 din 21.09.2017 (în vigoare 20.10.2017), art.26 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, prevedea că primarul este șeful administrației publice locale. Primarul participă la ședințele consiliului local și are dreptul să se pronunțe asupra tuturor problemelor supuse dezbaterii. După modificări, art.26 alin.(1) are următorul conținut: primarul este autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local. El participă la ședințele consiliului local și are dreptul să se pronunțe asupra tuturor proiectelor și problemelor supuse dezbaterilor, fără drept de vot.

57. Potrivit conținutului Notei informative la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, putem stabili care a fost voința legiuitorului atunci când s-au votat aceste modificări/completării.

58. Totodată, prin Legea nr. 266 din 23.11.2018 pentru modificarea Legii nr.436/2006 privind administrația publică local (în vigoare 04.02.2019), la articolul 29, alin.(1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins: a¹) încheie, în baza deciziei consiliului local și în condițiile legii, acte juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului public sau privat al satului (comunei), orașului (municipiului) respectiv.

59. La caz, instanțele de judecată ierarhic inferioare trebuiau să analizeze mai minuțios cauza în privința rolului primarului în cadrul legal actual și ulterior să stabilească dacă prin acțiunile sale a admis sau nu conflict de interese.

60. Prin semnarea contractului de arendă s-a urmărit obiectivul de asigurare a executării deciziei nr.05/01 din 05.06.2020 emisă de Consiliul local. Prin emiterea/semnarea și încheierea actelor administrative/juridice cu persoana juridică SRL „Mihalcea-Agro” nu a beneficiat de facilități la capitolul prețul contractului sau alte avantaje din care s-ar putea trage o concluzie că ar fi avantajat cumva această persoană juridică.

61. De asemenea, nu s-a ținut cont de prevederile art.60 din Codul administrativ, ce vizează termenul procedurii administrative, or, la caz, a fost încălcată procedura de efectuarea controlului, fiind depășit termenul de 30 de zile.

62. La 17 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru cunoștință Autorității Naționale de Integritate copia recursului depus de Barbos Pavel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, cu toate acestea intimata nu și-a valorificat acest drept procedural (f.d.205, vol.I.)

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

63. Articolul XI alin.(1) și (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) statuează că:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art.VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023. (3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

64. Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

65. Recursul Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 1 septembrie 2023, și anume la *09 noiembrie 2022* cel inițial și la *14 martie 2023* cel motivat, prin urmare va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

66. Articolul 244 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la 01 septembrie 2023) statuează că:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

67. Articolul 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la 1 septembrie 2023) prevede că:

(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

68. Articolul 246 alin.(1) și (2) lit.a)-f) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la 1 septembrie 2023) reglementează că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil *în special* când: a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; b) recursul este depus în mod repetat; c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită; d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS:

69. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei contestate, în ședință publică, la *1 noiembrie 2022*.

70. Actele cauzei atestă că copia dispozitivului deciziei a instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentului Barbos Pavel, Tonu Alexandru”, la poșta electronică, la *16 noiembrie 2022*, fapt ce se confirmă scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d.190, vol.I).

71. Totodată, actele cauzei atestă că decizia integrală (motivată) a instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentului Barbos Pavel,

Tonu Alexandru”, la poșta electronică, la *21 februarie 2023*, fapt ce se confirmă scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d.195, vol.I).

72. Astfel, recursul (inițial și motivat) a fost depus de Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru, cu respectarea prevederilor art.245 alin.(1)-(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare *până la* operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare 1 septembrie 2023).

73. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că din analiza prevederilor legale precitate supra rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului depus *până la data de 1 septembrie 2023*, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art.246 alin.(2) din Codul administrativ, dar urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

74. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

75. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

76. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

77. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „*motivarea recursului*” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

78. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

79. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

80. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [*Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230*]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei, pct.85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45*). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (*Botten v. Norway, hotărârea din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, §39*).

81. La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 CEDO (*Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A*).

82. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a declara inadmisibil recursul depus de Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru.

83. În conformitate cu prevederile art.230 și art.246 din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Barbos Pavel, reprezentat de avocatul Tonu Alexandru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc